

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Den Haag

Directie Integratie Europa
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie

BZDOC-734935481-29

Uw Referentie

162284.07u

Bijlage(n)

Datum 10 mei 2019
Betreft Transparantiebeleid in de Raad

Geachte voorzitter,

Allereerst wil ik uw Kamer danken voor de steun die in uw brief van 8 april jl. wordt uitgesproken voor de inzet van het kabinet op het gebied van transparantie. Het kabinet voelt zich gesteund door de aanhoudende inspanningen van uw Kamer om transparantie bij de verscheidene Europese instellingen en onder nationale parlementen aan de orde te stellen. De commissies hadden nog een aantal aanvullende vragen inzake het voorgestelde transparantiebeleid van de Raad.

De commissies vragen het kabinet in hoeverre de door het Raadssecretariaat voorgestelde werkwijze is getoetst aan de jurisprudentie van het Hof ter zake. In de beleidsnota van 13 juli 2018 benoemt het Raadssecretariaat de recente jurisprudentie van het Hof als een van de redenen om transparantie in het wetgevingsproces van de Raad te verbeteren. Het Raadssecretariaat verwijst hierbij naar de uitspraken van het Hof in de zaak *De Capitani* van 22 maart 2018 (T-540/15) en de zaak *Access Info* van 17 oktober 2013 (C-280/11 P), en neemt deze uitspraken in beschouwing bij haar voorstel. Daarbij acht het Raadssecretariaat het wenselijk dat er een zorgvuldige analyse en sturing door de Raad plaatsvindt bij het in lijn brengen van de raadspraktijk met de jurisprudentie van het Hof.¹ De commissies geven verder aan discrepanties te zien tussen de jurisprudentie van het Hof en de door het Raadssecretariaat voorgestelde werkwijze, met name ten aanzien van mijlpaaldocumenten. In uw brief van 19 december 2018 uitte u reeds uw zorgen over het tegemoetkomen van het voorstel aan de rechtspraak van het Hof. In de voorgestelde werkwijze zou het voornamelijk gaan om openbaarmaking van teksten die een voorstel samenvatten of parafraseren, en niet de raadsdocumenten met de stand van de ontwerpwetgeving van dat moment zelf. Hierdoor zou mogelijk niet voldaan worden aan de verplichting wetgevingsdocumenten rechtstreeks toegankelijk te maken. Het kabinet heeft hierop in haar brief van 25 januari 2019 geantwoord dat mijlpaaldocumenten omtrent de stand van zaken van ontwerpwetgeving een wetgevingsvoorstel kunnen samenvatten of parafraseren, maar ook de

¹ DP 11099/18, p. 4-5

voorzittende tekst van het voorstel kunnen weergeven en/of een overzicht geven van de onderhandelingen. Waar het voorstel van het Raadssecretariaat voorziet in proactieve openbaarmaking van wetgevingsdocumenten van de Raad, heeft de genoemde jurisprudentie van het Hof betrekking op verzoeken tot openbaarmaking op grond van Verordening 1049/2001 (de zogenaamde Eurowobverordening).² De jurisprudentie benadrukt het grote belang van transparantie in het wetgevingsproces.³ Zo blijkt bijvoorbeeld uit de zaak *De Capitani* dat wanneer een verzoek tot toegang tot een wetgevingsdocument is ingediend, er op grond van de Eurowobverordening weinig ruimte is openbaarmaking te weigeren.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie

BZDOC-734935481-29

Dat neemt niet weg dat het kabinet de recente hofuitspraken als bevestigingen beschouwt van de lijn die Nederland al meerdere jaren voert ten aanzien van verbetering van transparantie in het EU-besluitvormingsproces. Wat het kabinet betreft is de noodzaak tot aanpassing van de raadspraktijk ongewijzigd en deze urgentie wordt in toenemende mate onderschreven door de instellingen en een deel van de lidstaten. Uitspraken zoals in de *De Capitani*-zaak, hebben bijgedragen om het onderwerp op de agenda van de Raad te krijgen. De hofuitspraken bieden het kabinet dan ook aanknopingspunten om het onderwerp bespreekbaar te maken en steun te verwerven bij andere lidstaten. Zo bevestigt de *De Capitani*-uitspraak twee centrale onderdelen van de transparantieagenda van Nederland en de groep van gelijkgezinden (Denemarken, Estland, Finland, Slovenië, Zweden en sinds kort Ierland), namelijk meer transparantie tijdens de triloof fase en waar mogelijk actieve openbaarmaking van documenten in het wetgevingsproces.

De transparantieagenda van het kabinet is een voortzetting van de inzet die in 2015 in een gezamenlijk non-paper is vastgelegd. Tijdens het voorzitterschap van de Raad in 2016 heeft Nederland in lijn met deze inzet de "Guidelines on dealing with LIMITE documents during the Netherlands Presidency 2016" vastgesteld. Het Nederlands voorzitterschap beoogde dat met deze richtlijnen meer raadsdocumenten in een eerder stadium proactief openbaar werden gemaakt. Daarnaast dienden de richtlijnen meer uniformiteit te scheppen en duidelijkheid te geven inzake het moment in het wetgevingsproces waarop documenten met een limité-markering openbaar worden gemaakt. Dit zijn allemaal elementen die nog steeds onderdeel zijn van de Nederlandse inzet. Het kabinet zet onder andere in op de introductie van een afwegingskader voor de toepassing van de limité-markering, het eerder proactief openbaar maken van documenten en een herbeoordeling van de toepassing van de limité-markering van een document tijdens het wetgevingsproces. De beleidsnota van het Raadssecretariaat over mijlpaaldocumenten is, wat het kabinet betreft, ook in lijn met eerdergenoemde richtlijnen en de Nederlandse transparantieagenda. Het voorstel van het Raadssecretariaat voorziet in een coherente praktijk waarbij proactieve openbaarmaking op vaste momenten centraal staat. Ten slotte, zo geeft het Raadssecretariaat ook aan, doet het voorstel niet af aan het recht om verzoeken tot openbaarmaking van documenten in te dienen gedurende iedere fase van het wetgevingsproces.⁴

Het kabinet is momenteel met gelijkgezinde lidstaten aan het bezien hoe er, parallel aan de discussie in de Raad over de beleidsnota van het Raadssecretariaat

² *De Capitani* punt 86.

³ Zie onder meer de uitspraken in de zaken *Access Info*, *De Capitani*, *Turco*, *ClientEarth*.

⁴ DP 11099/18, p. 3 voetnoot 4.

en met het oog op de nieuwe legislatuur, meer steun in de Raad kan worden gegenereerd voor modernisering van het transparantiebeleid. Uiteraard zal ik uw Kamer blijvend informeren over de voortgang van de besprekingen en eventuele ontwikkelingen.

Directie Integratie Europa

Onze Referentie

BZDOC-734935481-29

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Stef Blok